

PROGRAM
WYCHOWAWCZO- PROFILAKTYCZNY
Spółecznej Szkoły Podstawowej
im. Stanisława Lema
w Warszawie

Program Wychowawczo-Profilaktyczny Społecznej Szkoły Podstawowej im. S. Lema STO został pozytywnie zaopiniowany i przyjęty uchwałą Rady Pedagogicznej 30 sierpnia 2017 roku.

Samorząd Uczniowski

Dyrektor Szkoły

Zarząd SKT nr 140 STO

Opracowanie:
Dorota Jasik

Wprowadzenie

Rodzice są pierwszymi wychowawcami swoich dzieci, nauczyciele wspomagają ich wszechstronny i harmonijny rozwój a uczeń akceptuje siebie i jest otwarty na drugiego człowieka.

Wychowanie

Proces wspomagania dziecka w rozwoju, ukierunkowany na osiągnięcie pełni dojrzałości: fizycznej, psychicznej, społecznej i duchowej.

Profilaktyka

Proces wspomagania człowieka w radzeniu sobie z trudnościami zagrażającymi prawidłowemu rozwojowi i zdrowemu życiu, a także ograniczenie i likwidowanie czynników blokujących i zaburzających zdrowe życie.

Wstęp

Zadania wychowawcze szkoły są podporządkowane nadrzędnemu celowi, jakim jest wszechstronny rozwój wychowanka w wymiarze emocjonalnym, społecznym, kulturalnym, moralnym, ekologicznym, zdrowotnym i intelektualnym.

Szkoła, jako środowisko wychowawcze ma za zadanie wspomagać wychowanków w osiągnięciu wszechstronnego rozwoju, kształtować postawy, umożliwić korygowanie deficytów w celu optymalizacji osiągnięć edukacyjnych uczniów oraz zapobiegać zagrożeniom poprzez profilaktykę, przeciwdziałanie istniejącym zagrożeniom i wsparcie uczniów w trudnych sytuacjach.

Program powstał w oparciu o przeprowadzany na terenie szkoły /dotychczasowego gimnazjum/ nadzór pedagogiczny, obserwacje, ankiety, konsultacje z organem prowadzącym, konsultacje z rodzicami, nauczycielami i Samorządem Szkolnym.

ROZDZIAŁ I

Zadania Szkolnego Programu Wychowawczo – Profilaktycznego

1. Założenia ogólne

Zgodnie ze wskazaniami działalność wychowawczo- profilaktyczna w naszej szkole polega na prowadzeniu działań z zakresu promocji zdrowia oraz wspomaganie ucznia i wychowanka w jego rozwoju ukierunkowanym na osiągnięcie pełnej dojrzałości w sferze:

1. fizycznej - ukierunkowanej na zdobycie przez ucznia i wychowanka wiedzy i umiejętności pozwalających na prowadzenie zdrowego stylu życia i podejmowania zachowań prozdrowotnych;
2. psychicznej - ukierunkowanej na zbudowanie równowagi i harmonii psychicznej, ukształtowanie postaw sprzyjających wzmacnianiu zdrowia własnego i innych ludzi, kształtowanie środowiska sprzyjającego; rozwojowi zdrowia, osiągnięcie właściwego stosunku do świata, poczucia siły, chęci do życia i witalności;
3. społecznej - ukierunkowanej na kształtowanie postawy otwartości w życiu społecznym, opartej na umiejętności samodzielnej analizy wzorów i norm społecznych oraz ćwiczeniu umiejętności wypełniania ról społecznych;
4. aksjologicznej - ukierunkowanej na zdobycie konstruktywnego i stabilnego systemu wartości, w tym docenienie znaczenia zdrowia oraz poczucia sensu istnienia.

Nasza placówka prowadzi systematyczną działalność wychowawczą, edukacyjną, informacyjną i profilaktyczną wśród uczniów, rodziców, nauczycieli i innych pracowników szkoły. Działalność ta odbywa się w formie pogadanek, zajęć warsztatowych, treningów umiejętności, debat, szkoleń, spektakli teatralnych, festynów, a także w innych postaciach uwzględniających wykorzystywanie aktywnych metod pracy.

2. Zadania

- budowanie postawy prozdrowotnej i zdrowego stylu życia;
- kształtowanie hierarchii systemu wartości, w którym zdrowie należy do jednych z najważniejszych wartości w życiu;
- wzmacnianie wśród uczniów i wychowanków więzi ze szkołą oraz społecznością lokalną;
- rozwijanie i wspieranie działalności wolontarystycznej;
- kształtowanie przyjaznego klimatu w szkole, budowanie prawidłowych relacji rówieśniczych oraz relacji uczniów i nauczycieli, a także nauczycieli, wychowawców i rodziców lub opiekunów, w tym wzmacnianie więzi z rówieśnikami oraz nauczycielami i wychowawcami;

3. Cele szczegółowe

Uczeń:

- jest życzliwy, dostrzega potrzeby drugiego człowieka;
- udziela pomocy rówieśnikom;
- szanuje ludzi i respektuje ich prawa;
- jest tolerancyjny wobec drugiego człowieka;
- jest odpowiedzialny;
- potrafi rozwiązywać konflikty;
- potrafi sobie radzić z trudnymi uczuciami (złość, gniew, strach);
- jest asertywny;
- potrafi komunikować się z innymi, dyskutować, bronić i uzasadniać własny punkt widzenia;
- godnie reprezentuje szkołę na zewnątrz;
- kieruje się miłością do ojczyzny, poszanowaniem dla polskiego dziedzictwa kulturowego przy jednoczesnym otwarciu na kultury Europy i świata;
- czuje się bezpiecznie w swoim środowisku szkolnym;
- odróżnia dobro od zła;

- dba o higienę osobistą, estetykę ubioru, pomieszczeń;
- może rozwijać swoje zdolności i zainteresowania, być kreatywnym.

4. Model absolwenta

Absolwent jest:

- **aktywny** - posiada zainteresowania, pasje, jest twórczy, wykazuje się samodzielnością;
- **ciekawy świata** - korzysta z różnych źródeł informacji, wykorzystuje zdobytą wiedzę;
- **odpowiedzialny** - umie samodzielnie rozwiązywać problemy, podejmuje działania i przewiduje ich konsekwencje;
- **otwarty**- potrafi uważnie słuchać, rozmawiać, umie współpracować w grupie, prezentuje swój punkt widzenia i szanuje poglądy innych;
- **optymistą**- pozytywnie patrzy na świat, lubi siebie i innych;
- **tolerancyjny**- szanuje inne rasy i nacje oraz ich poglądy, jest wrażliwy na potrzeby drugiego człowieka;
- **świadomy swoich praw i praw innych ludzi**- zna swoją wartość, swoje prawa, zna i respektuje prawa innych.

5. Diagnoza sytuacji wychowawczej

Spółeczna Szkoła Podstawowa im. S. Lema STO powstała w wyniku przekształcenia, wynikającego z reformy ustroju szkolnego. W dotychczasowym gimnazjum przeprowadzano diagnozę środowiska (zwłaszcza nowych uczniów), analizowano potrzeby i zasoby szkoły z obszaru wychowania i profilaktyki w szkole na podstawie:

- ankiety skierowanej do rodziców na temat oczekiwań rodziców w realizacji treści profilaktycznych i wychowawczych;
- spostrzeżeń wychowawcy na temat klasy;
- analiza dokumentacji szkolnej;

- obserwacji bieżących zachowań uczniów na terenie szkoły, analiza uwag wpisanych do dziennika;
- sprawozdań semestralnych opracowanych przez wychowawcę.

W wyniku przeprowadzonej diagnozy, obserwacji, odbytych rozmów, wyłoniono następujące obszary problemowe:

- brak motywacji do nauki, niskie potrzeby edukacyjne (analiza ocen cząstkowych uczniów, spostrzeżenia nauczycieli);
- niewystarczająca komunikacja interpersonalna w relacji uczeń–uczeń (sposzrzeżenia wychowawców, psychologa szkolnego);
- w większym zakresie należy przedstawić uczniom Prawa Dziecka, a także zagadnienia związane z cyberprzemocą (sprawozdania wychowawców, dokumentacja psychologa szkolnego);
- rozszerzyć działania na rzecz profilaktyki uzależnień, przemocy, otyłości (sposzrzeżenia pedagoga, wychowawców, analiza ankiet).

6. Kryteria efektywności

Uczeń:

Wszyscy uczniowie naszej szkoły są podatni oddziaływaniom tego programu.

Nauczyciele:

Wszyscy nauczyciele realizują Program Wychowawczo-Profilaktyczny, a w szczególności nauczyciele wychowawcy uwzględniają go przy realizacji klasowych planów pracy.

Rodzice:

Rodzice uczniów naszej szkoły znają i akceptują program oraz czynnie współpracują przy jego realizacji.

W naszej szkole pamiętamy o tym, że uczniowie:

- otrzymują dość zachęty, aby uczyły się śmiałości;
- w pełni aprobowani uczą się lubić się samych siebie;
- często słyszą słowa uznania, uczą się stawiać sobie cele;
- wychowani są w poczuciu bezpieczeństwa, uczą się ufać sobie i innym;
- otaczani rzetelnością i uczciwością uczą się, czym jest prawda i sprawiedliwość;
- dzieci, które mają trudności w nauce, potrzebują naszego zrozumienia, wsparcia.

7. Struktura oddziaływań wychowawczych i profilaktycznych

Dyrekcja:

- dba o prawidłowe funkcjonowanie szkoły, o poziom pracy wychowawczej i opiekuńczej szkoły, o kształtowanie twórczej atmosfery pracy w szkole;
- wspiera finansowo i organizuje działania profilaktyczne w środowisku szkolnym;
- stwarza warunki do prawidłowej realizacji Konwencji Praw Dziecka oraz umożliwia uczniom podtrzymanie poczucia tożsamości narodowej, etnicznej i religijnej;
- czuwa nad realizowaniem przez uczniów obowiązku szkolnego;
- ma obowiązek organizowania spotkań szkoleniowych dla nauczycieli;
- dba o zapewnienie bezpieczeństwa na terenie szkoły.

Pedagog szkolny:

- ma obowiązek niesienia wszechstronnej pomocy dzieciom;
- ma obowiązek ścisłej współpracy z policją i z sądem dla nieletnich;
- w sposób zdecydowany reaguje na obecność w szkole osób obcych, które swoim zachowaniem stwarzają zagrożenie dla ucznia;
- diagnozuje problemy wychowawcze;
- poprzez działania wychowawcze kształtuje wśród uczniów i rodziców świadomość prawną w zakresie ponoszenia konsekwencji za popełniony czyn;

- doskonali się w zakresie wychowania i profilaktyki.

Nauczyciele:

- mają obowiązek reagowania na przejawy u dzieci niedostosowania społecznego;
- wspierają swoją postawą i działaniami pedagogicznymi rozwój psychofizyczny uczniów;
- udzielają pomocy w przewyciężaniu niepowodzeń szkolnych, w oparciu o rozpoznanie potrzeb uczniów, odpowiadają za życie, zdrowie i bezpieczeństwo dzieci podczas pobytu w szkole i poza jej terenem np. na wycieczkach szkolnych;
- świadczą pomoc psychologiczno-pedagogiczną w bieżącej pracy z uczniem.

Wychowawcy klas:

- wychowawcy i pedagog szkolny prowadzą w różnych formach szkolenia, konsultacje dla rodziców, dążą w swojej pracy do integracji zespołu klasowego;
- sprawują opiekę wychowawczą nad uczniami szkoły, a w szczególności: tworzą warunki wspomagające ich rozwój i przygotowują do życia w rodzinie i w społeczeństwie;
- poznają warunki życia i nauki swoich wychowanków;
- uczą pozytywnego myślenia i stawiania na sukces poprzez rozwijanie poczucia własnej wartości;
- realizują w toku pracy wychowawczej treści i cele programowe programu wychowawczego szkoły;
- nadzorują pomoc psychologiczno- pedagogiczną w swojej klasie

Rodzice:

- rodzice i nauczyciele współdziałają ze sobą w sprawach wychowania i kształcenia dzieci;
- powinni zadbać o właściwą formę spędzania czasu wolnego przez uczniów, proponować im pozytywne formy wypoczynku dostępne w szkole i w mieście.

ROZDZIAŁ II

Sposób organizowania zajęć wychowawczo – profilaktycznych dla uczniów klas IV-VIII SSP i II-III SG.

Zadania	Sposób realizacji	Dokumentacja
Rozwój osobowości ucznia	<ol style="list-style-type: none"> 1. Wspomaganie umiejętności samopoznania:<ul style="list-style-type: none"> - wykorzystywanie sytuacji szkolnych do treningu rozpoznawania własnych emocji, uczuć, predyspozycji i deficytów, - wdrażanie do autorefleksji. 2. Stymulowanie rozwoju samoakceptacji i samokontroli:<ul style="list-style-type: none"> - kształtowanie umiejętności kontrolowania zachowania i panowania nad emocjami i kreowania własnego wizerunku; - wdrażanie do samooceny, 3. Umiejętność wykorzystania własnego potencjału:<ul style="list-style-type: none"> - motywowanie do nauki szkolnej, - rozbudzanie i poszerzanie zainteresowań uczniów, - stwarzanie warunków do realizowania działań wynikających z zainteresowań, - rozwijanie zdolności twórczego myślenia, - kreowanie warunków sprzyjających rozwojowi indywidualnych talentów i uzdolnień, - pomoc w radzeniu sobie z własnymi niedoskonałościami, - kształtowanie hierarchii wartości, - praca z uczniem zdolnym, - praca z uczniem o specyficznych potrzebach edukacyjnych; 4. Uczestnictwo w zajęciach pozalekcyjnych.	Dokumentacja wychowawcy klasy Dziennik psychologa Dokumentacja szkolna

<p>Wyposażenie ucznia w umiejętności niezbędne do współdziałania w zespole</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Zapoznanie uczniów z normami współżycia społecznego poprzez: <ul style="list-style-type: none"> - promowanie zasad bezpiecznego i kulturalnego zachowania się, - poszanowanie praw i potrzeb innych. 2. Doskonalenie kompetencji emocjonalnych i społecznych poprzez: <ul style="list-style-type: none"> - wdrażanie do empatii, - współpraca w zespołach- realizacja projektów, - kształtowanie umiejętności efektywnego zachowania się w sytuacjach trudnych, konfliktowych, ryzykownych, 3. Eliminowanie zachowań agresywnych poprzez: <ul style="list-style-type: none"> - kształtowanie umiejętności nieagresywnego rozwiązania konfliktów i zachowania się w sytuacji problemowej, - rozpoznawanie i nazywanie zachowań agresywnych. 	<p>Dokumentacja wychowawcy klasy Dziennik psychologa Dokumentacja szkolna</p>
<p>Przygotowanie do podejmowania i pełnienia ról społecznych i obywatelskich</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Zapoznanie uczniów z dokumentami szkoły (Statutem, regulaminami, procedurami). 2. Wytworzenie potrzeby aktywnego udziału w życiu szkoły, stymulowanie postaw prospołecznych poprzez: <ul style="list-style-type: none"> - zachęcanie do aktywnego udziału w życiu szkoły, - poszanowanie mienia szkoły, - tworzenie zwyczajów i tradycji szkoły. 	<p>Dokumentacja wychowawcy klasy</p>

Kształtowanie postaw patriotycznych	<ol style="list-style-type: none"> 1. Zapoznanie uczniów z historią miasta i rejonu, znaczenie jego herbu, zabytkami, kulturą. 2. Uczestnictwo w akademii, apelu przygotowanym przez uczniów. 3. Kształtowanie tożsamości narodowej przy jednoczesnym otwarciu na wartości kultury innych krajów. 4. Wykonanie okazjonalnych gazetek na holu szkoły. 	Dokumentacja wychowawcy klasy
Kształtowanie postaw i nawyków proekologicznych	<ol style="list-style-type: none"> 1. Zajęcia na lekcjach przyrody. 2. Uczestnictwo w konkursach związanych z tematyką ekologiczną. 3. Działania ekologiczne: „Sprzątanie świata”. 	Dokumentacja szkoły
Zapobieganie samowolnemu opuszczaniu zajęć lekcyjnych	Systematyczna kontrola obowiązku szkolnego.	Dokumentacja szkoły
Likwidacja deficytów rozwojowych w szczególności u dzieci ze specyficznymi potrzebami edukacyjnymi	<ol style="list-style-type: none"> 1. Organizacja zajęć dydaktyczno – wyrównawczych, zajęć korekcyjno kompensacyjnych, socjoterapeutycznych. 2. Indywidualne rozmowy z psychologiem. 	Dokumentacja szkoły
Pomoc rodzicom, nauczycielom w rozwiązywaniu problemów wychowawczych	<ol style="list-style-type: none"> 1. Bieżące informowanie rodziców o sytuacji dziecka w szkole i poza nią. 2. Indywidualne rozmowy z uczniem i rodzicem. Konsultacje dla rodziców. 3. Zapoznanie rodziców z Powszechną Deklaracją Praw Człowieka, Statutem Szkoły i regulaminami, programami. 4. Doskonalenie kompetencji nauczycieli i wychowawców w zakresie profilaktyki używania niebezpiecznych środków i substancji, a także norm rozwojowych i zaburzeń zdrowia psychicznego wieku rozwojowego poprzez uczestnictwo np. w radach szkoleniowych, kursach i szkoleniach. 	Dokumentacja wychowawcy klasy Dziennik psychologa Dokumentacja szkolna

	5. Dostarczenie aktualnych informacji rodzicom, nauczycielom, opiekunom na temat skutecznych sposobów prowadzenia działań wychowawczych i profilaktycznych poprzez spotkania ze specjalistami.	
Integrowanie działań wychowawczych szkoły i rodziny	1. Spotkania rodziców z wychowawcami na zebraniach i indywidualne konsultacje. 2. Udział rodziców w organizowanych przez szkołę uroczystościach i imprezach szkolnych.	Terminarz zebrań, elektroniczny system monitorowania ocen
Zdrowy styl życia	1. Pogadanki na tematy zdrowia i zdrowego stylu życia na godzinach wychowawczych i lekcjach przedmiotowych. 2. Wdrażanie informacji o higienie ciała, racjonalnym odżywianiu się. 3. Udział szkoły w programie: „ <i>Szkoła Promująca Zdrowie</i> ”. 4. Fluoryzacja zębów- program profilaktyczny z NFZ. 5. Rozwijanie tężyzny fizycznej szczególnie na lekcjach wychowania fizycznego. 6. Dbłość o czystość, ład i estetykę otoczenia- konkurs na „Najładniejszą klasę”. 7. Organizacja konkursów wiedzy, plastycznych dotyczących promocji zdrowia. 8. Doskonalenie kompetencji nauczycieli i wychowawców w zakresie profilaktyki uzależnień.	Dokumentacja wychowawcy klasy Dziennik pedagoga
Profilaktyka zagrożeń	1. Środki i substancje psychoaktywne: - diagnoza środowiska ucznia, - wyposażenie uczniów, rodziców i nauczycieli w wiedzę o uzależnieniach i możliwościach szukania pomocy- w szczególności narkomania, dopalacze, alkohol, nikotyna, - konkursy wiedzy na temat używek dla uczniów kl. IV-VIII, - gazetki ściennie, - na bieżąco informowanie rodziców/prawnych opiekunów o widocznej zmianie w zachowaniu dziecka, o swych podejrzeniach. 2. Agresja, przemoc psychiczna, zachowanie dyskryminacyjne, cyberprzemoc: - systematyczna edukacja uczniów w zakresie radzenia sobie z własnymi trudnymi uczuciami oraz w zakresie ochrony przed agresją, przemocą, - zapoznanie uczniów ze zbiorem zasad i norm obowiązujących w szkole- pogadanki, lekcje wychowawcze,	Dokumentacja wychowawcy klasy Dziennik pedagoga

	<ul style="list-style-type: none"> - przeprowadzenie zajęć warsztatowych „Nie dla agresji i przemocy w szkole”, - stała współpraca z pracownikami szkoły w zakresie zaobserwowanych negatywnych zachowań uczniów-reagowanie na wszystkie niepożądane zachowania ucznia (wpis do dziennika), - spotkania z przedstawicielami Policji dotyczące odpowiedzialności nieletnich, <p>3. Ukształtowanie pożądaných społecznie postaw wobec zagrożeń cywilizacyjnych poprzez:</p> <ul style="list-style-type: none"> - propagowanie wiadomości dotyczących zagrożeń cywilizacyjnych (terroryzm, głód, choroby)- jak sobie radzić i gdzie szukać pomocy, - omawianie zagrożeń związanych z korzystaniem z Internetu, ujawnienia danych osobowych. 	
Przeciwdziałanie przemocy w rodzinie	<p>1. Diagnoza środowiska:</p> <ul style="list-style-type: none"> - wczesne wykrywanie form przemocy wśród uczniów, - ochrona ofiar przemocy: rozmowy z uczniem, konsultacje z rodzicami, w razie konieczności wszczęcie procedury „Niebieskiej Karty”, <p>2. Współpraca z instytucjami udzielającymi pomocy i wsparcia.</p> <p>3. Pogłębianie wiedzy pedagogicznej w zakresie problematyki przemocy, uczestnictwo w szkoleniach z zakresu diagnozowania przemocy w rodzinie, z zakresu procedury „Niebieskiej Karty”.</p>	Dokumentacja szkolna

ROZDZIAŁ III

Ewaluacja programu wychowawczo-profilaktycznego

Przebieg pracy wychowawczo-profilaktycznej i jej efekty poddawane będą poddawane systematycznej obserwacji i ocenie. Informacje zwrotne pochodzące od Uczniów, Rodziców i Nauczycieli będą służyły doskonaleniu pracy i wyciąganiu wniosków na przyszłość.

Sposoby i środki ewaluacji:

- obserwacja i analiza zachowań uczniów,
- obserwacja postępów w nauce,
- frekwencja na zajęciach dydaktycznych,
- udział w konkursach.

Narzędzia ewaluacji:

- ankieta,
- obserwacja,
- analiza dokumentacji szkolnej.

Przyjęto do realizacji przez Radę Pedagogiczną w dniu 30 sierpnia 2017 roku

Przyjęto uchwałą SKT nr 140 STO w dniu 30 sierpnia 2017 roku